Harmincötödik évfolyam. · 116-ik szám. Egyes szám ára 1 kor. 60 fillér.

ELŐFIZETÉS.
HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy évre ... ... 300 kor.
Fél évre ... ... 150 kor.
Egy negyed évre 75 kor.
Egy hóra ... ... 25 kor.

Nyilttéri közlemények megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény Társaság,
Bulevardul Regele Ferdinand I. (József főh.-út 22.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1920. | Főszerkesztő: Stauber József. | Kedd, junius 15.

21. és 25. sz. rendelet (kibővitve)

Mi, Erdélyi csapatok parancsnoka, a katonai igazságügyi törvénykönyvnek 32. és 57. §§. II. pontja értelmében, a hadsereg biztositására és az ország védelmére

ELRENDELJÜK:

a Tiszáig elfogialt egész területre, mely hadmüveleti területnek tekintetik: 1. Rend. Ellenszegülőknek lesznek tekintve: a) akik rosszakarat nélkül nyilvános helyiségekben, állomásokon, vonatokon, az utcán stb. közölni, elterjeszteni beszélni fognak bármely módon igaz, vagy beképzelt hireket vagy relativ meggyőződéseket a hadmüveletekről, a csapatmozdulatokról és helyzetükről, a katonai hatóságok rendelkezéseiről vagy bármely más dologról, a román hadseregre vonatkozólag; b) akik állomásokon, vonatokon találtatnak, komoly megindokolás nélkül, vagy tolongani, kiabálni fognak és nem fogják tiszteletben tartani a rendre vonakozólag kiadott utasitásokat: c) akik rossz szavakkal fogják illetni a román nemzetet; d) bármely jóakaratu személy, aki levelet vinne, azok, akik mások által elősegitik magánfelektől átvett leveleket egyik helyről a másikra szállitani; e) akik a hadsereg érdekeit szolgáló rendelkezések ellen lázitanak: f) azok, akik felhatalmazás, vagy katonai engedély nélkül, minden rossz szándék nélkül, titkon vagy nyilvánosan, akár katonai parancs folytán, akár nem történt kiürített helyiségeket elfoglalnak; g) akik sértő szavakkal fogják illetni a román katonákat, a román hadsereget vagy országot; h) bárki, aki rosszakarat nélkül megmérgez, vagy megfertőz kutakat, forrásokat, bármely folyó vagy állóvizet, valamint bármely élelmiszert: i) azok, akik kritizálni fogják a parancsnokság által kiadott rendeleteket: j) azok, akik leverik a zászlókat vagy a hivatalok más jelvényeit: k) azok, akik közbelépnek vagy mások közbelépését provokálják, hogy megakadályozzanak egy letartóztatást, vagy a parancsnokság által kiadott rendelet végrehajtását: 2. Ezen rend ellen szegülők a következőképen lesznek megbüntetve: Az a) b) c) és d) pontok alá esők meg lesznek vizsgálva hadbiró által első és utolsó alkalmakkor egy évi börtönnel és 2000 Lei-ig terjedhető pénzbirsággal lesznek sujtva. Az e) f) g) h) i) j és k pontokba foglaltak ellenszegülői a haditörvényszék által lesznek megvizsgálva és elitélve 3 évig terjedhető börtönnel és 5000 Lei-ig terjedhető pénzbirsággal. Midőn a fent emlitett tettek közül valamelyik kémkedési vagy árulási szándékkal lesz véghez vive, a háboru alatt már életben levő törvények szerint lesznek megbüntetve. 3. A rendelet ellenszegüléseinek a meghatározását királyi biztosok, hadbirók, törparancsnokságok, csendőrtisztek és bármily katonai törzstiszt végzi.

E jelen rendelet, amennyiben lehet, lapok által lesz kihirdetve, ki lesz ragaszatva minden községben, haditörvényszék székhelyén, hadbiróságokon, parancsnokságoknál, csendőrségeknél és községházaknál, ki lesz hirdetve dobszó által is. E formaságok betartását jegyzőkönyvileg fogják megállapitani a törzstisztek. E rendelet büntető hatálya életbe lép 3 nap után a fönt emlitett végrehajtásokkal s csak azon személyek lesznek megbüntetve, akik e 3 nap után esnek bünbe. A 21. és 25. sz. rendelet határozati, amelyeket szintén e parancsnokság ad ki, de a jelen rendelettel nem egyezők, hatályon kivül lépnek abban a pillanatban, amikor a rendelet életbe lép. Kelt a Parancsnokságunknál Nagyszeben, 1919. május hó 12. Az erdélyi csapatok főparancsnoka

MARDARESCU tábornok s. k.

Vezérkari főnök: Panaitescu tábornok.

A lei hivatalos árfolyama:

3 korona 30 fillér.

Kellemetlen meglepetésben volt részük a junius 12-ről 13-ra virradó éjjel utazni szándékozóknak. Amikor a jegy megváltására a vasuti pénztárnál megjelentek, ott jóval nagyobb összeget kértek a jegyért, mint amennyit eddig fizettek azért. Igy a Temesvárról Aradra utazni szándékozóktól egy első osztályu jegyért az eddig fizetett 62 korona helyett *84 koronát* követeltek. Ennek a változásnak az a magyarázata, hogy ujabban a CFR vonalain *három korona 30 fillérben állapitották meg a lei hivatalos árfolyamát.* Ez az árfolyam azonban még nem végleges, mert mint az erre vonatkozó rendelet is mondja, csak junius 20-ig bir érvénnyel. Vasutas körökből szerzett értesülésünk szerint 20-tól julius 1-ig 4 korona, azontul pedig valószinüleg 5 korona lesz a vasutakon a lei hivatalos árfo-

Most, amikor Erdély különféle gazdasági tényezői egymásután ankéteznek és olyan megoldást keresnek, hogy a koronának leire való becserélését 1:1 arányban történjék, szinte érthetetlennek látszik, hogy az állam maga igyekszik mesterségesen felhajtani a lei árát, amivel egész Erdély lakosságát érzékenyen sujtja. Ez a megfoghatatlan rendelkezés természetesen feltünően érezteti hatását az egyes valutapiacokon, igy Temesváron ennek hatása alatt a lei ugrásszerüen emelkedett.

Simplon-expressz — Aradon át.

Vasárnap este az aradi állomásra a vasutasok és az utazó közönség nem kis meglepetésére *befutott a temesvári Simplon-vonat.* A vonat Tövis felől jött és alig tiz perenyi időzés után tovább futott Temesvárra. A közönségnek és a vasutasoknak meglepetése érthető volt. Érdeklődtünk illetékes helyen a szokatlan dolog iránt és a következő felvilágositást nyertük: Bukarest és Verciorova között hegyesuszás történt tegnapelőtt és ez olyan forgalmi akadályt képezett, hogy a Simplon-vonat, amelynek ez a közvetlen utiránya, nem tudott tovább haladni.

A vonat visszament Bukarestbe, majd a predeal—tövisi vonalon Aradra érkezett, innen Temesvárra, ahonnan a rendes utou Szegeden át Jugoszláviába ment. Amig a forgalmi akadályt elháritják, addig a Simplon mindig Aradon át fog közlekedni. Előreláthatólag 8—10 nap mulva ismét rendben lesz a pálya. A Simplon menetrendje a következő: Szeged—Temesváron át érkezik Aradra éjjel 1 óra 46 perekor és mindjárt tovább is indul Tövis felé. Bukarest—Tövis felől érkezik Aradra éjjel 12 óra 10 perekor és 12·20-kor már indul is Temesvárra. A Bukarestbe utazók kényelmét ez a közvetlen vonatösszeköttetés lényegesen megkönnyiti, azonban ez a diesőség sajnos csak pár napig tart.

Ankét a korona beváltásáról.

Nagyszebenben az ottani kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére ankétet tartottak tegnap *Préda* V. elnöklete alatt. Az ankéten Aradról *Moldován* János az Aradana vezérigazgatója vett részt. Az ankét elé memorandumokat nyujtottak be az összes nagyobb erdélyi városok részéről, amelyek egybehangzóan azt tartalmazták, hogy a koronának a leivel való becserélése 1:1 arányban történjék. A memorandumok majdnem kivétel nélkül hangsulyozták és ez az álláspont domborodott ki az ankéten is, hogy a tervezett kényszerkölcsönt csak a koronának leire történt *átváltása után* foganatositsák és pedig ugy, hogy e gységesen terjesszék ki az egész királyságra. Az értekezlet elhatározta, hogy egy szükebb bizottságból álló küldöttséget meneszt Bukarestbe, amely haladéktalanul vigye hirül a miniszteriumnak egész Erdély kivánságát. Ezenkivül minden megye székhelyén egy két tagból álló vezetőbizottságot delegáltak, amely a legszélesebb körü propagandát végzi az értekezlet álláspontjának támogatására.

Pótválasztások Aradmegyében.

Vasárnap folytak le Aradmegyében a pótválasztások. A megyében három kerületben volt pótgyében a pótválasztások. A meválasztás: a világosi, pécskai és simándi kerületekben. *Világoson* a parasztpárti *Ádám* Miklóst választották meg képviselőnek 3370 szavazattal. Ellenjelöltje dr. Müller Vendel autonom sváb párti jelölt aradi ügyvéd 2846 szavazatot kapott. A pécskai kerületben dr. *Bogyo* Máriu Averescu-párti jelöltet választották meg 2773 szavazattal, ellenfele, a szociálista Pankotán János 1558 szavazatot kapott. A simándi kerületből még nem érkezett be jelentés a prefekturára a választás eredményéről.

Tisztviselők sérelme.

A CFR vonalain junius 1-től kezdődőleg uj dijszabás lépett érvénybe, amely csak féláru kedvezményt ismer el. Ez azt jelenti, hogy mindazok a tisztviselők, akik eddig fél harmadik osztályu jegygyel utaztak másodosztályon, ezentul lényegesen kedvezőtlenebb helyzetbe jutnak. A már szerzett jogokat érzékenyen sujtó rendeletet feltünő módon nem egyformán magyarázzák az egyes üzletvezetőségek területén, igy például a temesvári üzletvezetőség területén müködő kalauzok a régi rendszer szerint váltott kedvezményes jegyeket is elfogadják, mig az aradi vonalakon már nem fogadják el. Mindebből arra kell következtetni, hogy a központban, ahol ezt a rendeletet kiadták, nem akartak régi jogokat sérteni s hogy csak egyes üzletvezetőségek értették félre a rendelet intencióit.

Cukrot Aradnak.

Többször irtunk az Aradon uralkodó nagy cukorhiányról és hogy a többi erdélyi városok lényegesen kedvezőbb helyzetben vannak, mert azokban nem gördítenek akadályokat a cukornak napi áron való bevásárlása elé. Most ugylátszik Arad város vezetősége is hasonló módon akar segiteni a helyzeten. Erre vall dr. *Roșu* János polgármester rendelete, amelyben felhivja mindazokat a kereskedőket, akik cukrot tudnak szállitani a városnak, hogy negyvennyolc órán belül feltételeikkel jelentkezzenek nála. A város vezetősége azt a kedvezményt is megadja ezeknek a kereskedőknek, hogy a cukor megvásárlásához esetleg szükséges lejekről maga a város gondoskodik.

A magyar békeküldöttség otthon.

Bécs. A magyar békeküldöttség tagjai dr. *Benárd* Ákos miniszter és *Drasche-Lázár* Alfréd követ és meghatalmazott miniszter szombaton este Bécsbe érkeztek, akonnan még az est folyamán folytatták utjukat Budapestre. Velük utaztak a párisi békeküldöttség még Párisban maradt néhány tagja is, ugy, hogy *Praznovszky* Iván, gróf Csáky Imre, két deszchifrirozó és egy gépiró kisasszony maradt

Erdély magyar népe nem választott képviselőket.

A Bukarestben megjelenő Adevarul legutóbbi számában a parlament „magyar" képviselőiről ezeket irja: „Habár éppen a magyaroknak lett volna legtöbb okuk arra, hogy a parlamentben a legbátrabb ellenzék szerepét vegyék át, valamennyi ellenjelölt nélkül megválasztott képviselő, aki Erdély magyar népének nevében (?) fog beszélni, kormánypárti. Ez a körülmény semmi esetre sem megnyugtató s ezért szóvá kell tennünk. Az a néhány magyar nagy, birtokos s intellektuell, aki a néppárba belépett, semmivel sem igazolta, hogy népének valódi megnyázódását képviseli nem igazolta pedig azon oknál fogva, mert valamennyiüt egyszerűen kinevezték képviselőnek, vagy szenátornak minden választás nélkül.

Az erdélyi magyarok tulnyomó többsége nem vétette fel magát a választói névjegyzékbe s a jelszó az volt a magyar nép soraiban, hogy a béke megkötéséig semmiféle politikai akcióban nem lehet résztvenni. Igy magyarázható meg, hogy egyes erdélyi kerületekben 300—400 szavazattal választották meg a képviselőket, mint Cuzát Aradon, Gogát Nagyváradon, pedig a választók száma 10—15000. A magyarok, kik ezen kerületekben többségben vannak, még ugy sem szavaztak, ha a választói névjegyzékben szerepeltek. Igy állván a dolgok, teljes joggal mondható, hogy a magyarok még nincsenek képviselve a parlamentben és hogy őszinte szavukat a következő választásokig, amikor esetleg kilépnek a passzivitásból, nem hallhatjuk". Eddig a bucuresti lap cikke. Tudják hát már Bucurestiben is, hogy amennyiben a Fáy Józsefek felszólalnak a parlamentben, szavuk nem lesz magyar szó, óhajuk nem lesz magyar óhaj.

Elrekvirált bolt.

Jeremiás Adolf fausztlethelyiség ügye, amelyről annyi szó esett már a sajtóban, ma véget ért. A lakbérleti bizottság jóváhagyta a lakáshivatalnak azt a határozatát, amellyel elrekvirálja a kereskedő Andrássy-téri üzlethelyiségét és azt a román egyházmegyei nyomdának utalta ki, amely ott egyházmegyei könyvkereskedést létesit. Indokolásában kimondta a lakbérleti bizottság, hogy bebizonyosodott, hogy Jeremiás Aradon nem bir illetőséggel és igy üzlete sem lehet és ezért adta oda a helyiséget egyházmegyei nyomdának.

Simonyi-Semadam a karhatalmi alakulatokról.

BUDAPEST. Simonyi-Semadam miniszterelnök a keresztény nemzeti egyesülés pártkörében nyilatkozott a helyzetről és a következőket mondotta:

— Minden intézkedés megtörtént a rend biztositására. Semmiféle atrocitás sem marad megtorlatlanul és gondoskodás történt arról is, hogy a jövőben felelőtlen elemek részéről erőszak ne történhessék. Azai a karhatalmi alakulatokat illeti: az ugynevezett Héjjas-különitményt feloszlattuk, a többiek pedig részei a nemzeti hadseregnek és annak katonai fegyelme alatt állanak. Az összes nyomozati és egyéb rendőri eljárások a jövőben az erre illetékes állami rendőrségi és csendőrségi hatóságok hatáskörébe utaltattak át, ugy, hogy a jövőben ilyen természetü eljárást katonai alakulatok nem végezhetnek.

A kisgazda-pártban Rubinek Gyula földmivelésügyi miniszter kijelentette, hogy a legutóbbi miniszertanács igen fontos kérdéseket intézett el. A nyomozási ügyeket ezentul teljesen a rendőrség és csendőrség fogja elintézni, ezáltal a katonaságot visszaadják igazi hivatásának: a honvédelemnek. A nyomozásokat a rendőrség és a csendőrség a magyar büntető perrendtartás értelmében végzi.

BUDAPEST. Az igazságügyminiszter a legközelebbi napokban két törvényjavaslatot terjeszt a nemzetgyülés elé. Az egyik a vagyon- és személybiztonság és a jogrend védelméről, a másik az állam és társadalom rendjének védelméről fog szólni. Hogy a javaslatok minél előbb törvényerőre emelkedjenek, az igazságügyminiszter a sürgős tárgyalást fogja indítványozni.

Nitti megint megbukott.

RÓMA. A Nitti-kormány a kenyérárak felemelése miatt *kénytelen volt lemondani*. Helyét fölötte nehéz lesz betölteni, az élelmiszerválság egyre nagyobb nehézségeket okoz és az uj kormánynak se igen lesz módja a nehézségeket elhárítani.

BERLIN. Politikai körök értesülése szerint *Nitti* nem fog negyedszer is megbizást kapni kormányalakitásra. Ugy tudják, hogy átmeneti miniszterium után ujra *Giolitti kerül a kormány élére.*

A bukaresti sárga szindikátus.

A bukaresti már-már krónikussá vált sztrájkok végre megszüntek, de ezzel kapcsolatban ujabb zavarok keletkeztek, amelyek eset leg ismét megakadályozzák a munka normális menetét. A kéthónapos sztrájkmozgalmak alatt a nacionalisták *Cusa* A. C. vezetése alatt sárga szindikátust alakitottak, akik nemzetiszinü zászlók alatt tüntettek a sztrájkolók ellen. Ez még nem lett volna baj, de a sztrájk végeztével a sárga szindikátus egyenesen a kormány ellen fordult, amely megegyezést létesitett a sztrájkolókkal és követelték a sztráj vezetőinek kiközösitését. Sőt annyira elmérgesedett a dolog, hogy a sárga munkásság a hivatalnokok egy részével szövetkezve ujabb sztrájkkal fenyegetőznek, hogyha a sztrájkvezetőket el nem távolitják az üzemekből. Két nappal ezelőtt a leszerelt munkások vonultak be a gyárakba lengő zászlókkal és énekszóval, most pedig a sárga szindikátus rendez hangos körmeneteket Bukarest utcáin tiltakozása jeléül. Egy küldöttség a miniszterelnöknél is járt, de Averescu generális nem fogadta őket. A küldöttség azt kivánja, hogy mondja ki a kormány semmisnek a sztrájkolókkal kötött egyezséget, oszlassa fel a vörös szervezeteket, állitsa vissza az üzemekben a vezetők autoritását és biztositsa a gyárvezetőségek fegyelmi jogát, mely ellen a munkások utólag kereshessenek jogorvoslatot.

MÜVÉSZET.

Hangverseny a szinkörben.

Szombat és vasárnap este nagyszabásu, magas szinvonalon álló hangverseny volt a nyári szinkörben az Ujságirók Egyesülete javára. Az estélyt a filharmonikusokkal megerősitett szinházi zenekar a *Windsori vig nők* auverturjével nyitotta meg. A preciz összjátékért *Gellért* Pál karmestert illeti elismerés. A hangverseny első száma *Ráskai* Sándor énekszáma volt. A széphangu mükedvelő kis indiszpozicióval küzdött, ugy, hogy vasárnap már nem is léphetett fel. *Baics* Gyula nagy tetszés mellett énekelt két bájos sánsánt. *Fetter* Irén, a kiváló operaénekesnő frenetikus hatást keltett. *Bing* János, a köszöneség régi ismerőse, ezuttal is magával ragadta a hallgatóságot. Különösen Tarnay *Mesék* cimü bájos szerzeményével aratott szép sikert. A zongorakiséretet dr. *Szelle* Károly, a kiváló zongoravirtuóz diszkrét müvészettel látta el. A *Három testőr* második felvonásáról már megirták a recenziót a szinészek. Az estélyt a Tosca második felvonása fejezte be. Várady Margit, Bóna Dezső, Takács Mihály, Faludy Károly és Olasz Lajos régi, jó szerepeikben elsőrangut produkáltak. A zenekart Unger Ernő, a jeles fiatal muzsikus dirigálta sok verve-vel, biztos kézzel.

* **Ma uj müsor a Modern Kabaréban.** Nagyszabásu uj müsort mutat ma be a kabaré társulat. Szinre kerül: „A halhatatlan család" cimü francia bohózat.

* **Mozgókép-szinházak müsora.** Junius hó 15-én kedden az Apollóban: Szivek harca. Olasz szerelmi dráma. Az Urániában: A Paradicsom. Amerikai dráma 5 felvonásban.

* **Olasz filmszenzáció az Apollóban.** Az Apolló szinház szerdán játsza utoljára a Szivek harca cimü hatásos olasz filmdrámát, amelynek főszerepét az olaszok kedvenc müvésze Gheorges Flatten játsza.

* **Amerikai dráma az Urániában.** Szerdán kerül utoljára szinre az Uránia nagysikerü ujdonsága a „Paradicsom" cimü szenzációs dráma, amelyben M. Raoul Villet játsza a főszerepet.

A pápa elhagyja a Vatikánt.

BÉCS. A Neue Freie Presse közli párisi lapjelentések alapján, hogy *Benedek* pápa sulyosabb természetü köszvényben megbetegedett, ugy, hogy fürdőhelyen kell magát gyógyittatnia. Ha ez a hir igaznak bizonyul, akkor a pápa kénytelen lesz lemondni arról, hogy a vatikáni fiktiv fogságot megtagadj

Felemelték a szinházi helyárakat.

Aradváros szinügyi bizottsága ma délután ülésre ült össze dr. *Roba* János polgármester elnöklésével, hogy döntsön *Róna* szinigazgató helyáremelési kérelme felett. A szinügyi bizottság legutóbbi ülésén attól tette függővé elhatározását, hogy előbb látni óhajtja a tagok régi és uj fizetése közötti különbözetet. Ennek ma tett eleget az uj szinigazgató és egyben bemutatta a jövő szezonra megszervezett társulata névsorát. A régi társulatot a következő uj tagokkal egészitette ki Róna igazgató: *Novák* Irén társalgási és anya, *Fülöp* Irma társalgási, *Tőzsér* Irén naiva, *Simonyi* József tenor, *Szabó* Károly opera és operett bariton, *Ladiszlai* József bariton. Ezenkivül két, esetleg három karmester fog működni. A korus 50 tagból áll; a növendékeken kivül 17 nő és 17 férfi kardalost, továbbá 25 tagu zenekart szerződtetett az uj igazgató. A szinügyi bizottság Róna igazgató bemutatott jelentése alapján engedélyezte a helyáremelést; és pedig az elsőrangu páholyoknál és támlásszékeknél *hatvan százalékos*, a többi helyeken pedig *ötven százalékos* helyáremelést. Végül a bizottság felemelte a várost illető szinházi pótfüllérek összegét is.

A szovjet elrendelte Brusszilov letartóztatását.

A „Neue Wiener Journal" jelenti, hogy a moszkvai szovjet elrendelte Brusszilow tábornoknak, az orosz vörös hadsereg fővezérének letartóztatását, mert a Berezinán való átkelést ismert módszere szerint, rengeteg ember áldozatul dobásával hajtatta végre, s célját még sem érte el. A legujabb hadi jelentések szerint ugyan is a lengyel haderők nemcsak visszahajtották, de át is törték a berezinai frontot.

Hollósit kiutasitották Bécsből.

BÉCS. *Hollósi* Sándor magyar ujságirót, a kinek neve a nagy feltünést keltett Löw Imánuel szegedi főrabbival folytatott interjuja révén vált ismertté, az osztrák fővárosból *kiutasitották*. Magyarország bécsi követe és a külföldi ujságirók bécsi szindikátusa energikusan exponálták magukat Hollósi kiutasitása ellen és elérték azt, hogy a már hozott döntést felfüggesztették és igy Hollósi továbbra is Bécsben marad. A külföldi ujságirók bécsi szindikátusa az összes bécsi lapokban erőshangu nyilatkozatot közölt ebből az ügyből kifolyólag, amelyben elmondja, hogy a bécsi rendőrség az osztrák külügyi hivatal utasitására a béke és nyugalom megóvása érdekében utasitotta ki Hollósit, holott Hollósi a holland sajtóban az osztrák viszonyokat mindig jóakaratuan ismertette és nem kis mértékben az ő érdeme, hogy Hollandiának a bécsi gyermekeket segitő akciója oly kitünő eredménnyel járt.

— **A VÁROSI ZENEISKOLA** vizsgálatai junius 16—19-ig az intézet helyiségében délután 4-től évzáró hangversenyel a Kultur-palota nagytermében junius 20 és 21-én délután fél 5 órával.

A mai valutapiac.

A dollár hirtelen leesett 125—135-re, márka 470—475, lei 350—355. *Temesváron* a márka 465, dollár 140, lei 355. *Budapest*, junius 12. Napoleon 580, font 620, dollár 150, frank 1240, márka 465, lira 1000, rubel 290, lei 370, szokol 370, sveici frank 2900, dinár 695, léva 320. Zürichi devizapiac, junius 11. Berlin 18.90, Washington 5.51, London 21.67, Párs 41.60, Milano 30.75, Prága 12.85, Zágráb 5.50, Budapest 3.10, Bécs 3.90.

A „Corvina" szabadlábon.

A Corvina ügynökségi vállalat elleni feljelentések ügyében nyomozó rendőrhatóság azzal a kérelemmel fordult az ügyészséghez, hogy engedélyezze a vállalat autójának és részére Aradra érkezett öt ciszterna petroleum hatóság utján való eladását, hogy igy kártalanitsák mindazokat, akik különféle áruk megrendelésekor nagyobb előleget helyeztek letétbe a vállalatnál. Az ügyészség a kérelmet teljesitette s ma már meg is kezdődött a petroleum eladása. Mi után az igy befolyó összeg fedezi az összes károkat, a rendőrség még szombaton este tizenegy órakor szabadon bocsátotta *Burlacu* Sándor igazgatót.

Bécsi valutakereskedők sztrájkja.

A Wiener Zeitung irja: A valutakereskedelem terén egyre növekvő zavar ma egy incidenssel kapcsolatban a bécsi valutakereskedők és valutakereskedelemmel foglalkozó tőzsdetagok sztrákját vonta maga után. Néhány héttel ezelőtt a Gartenberg és Társa bécsi bankcégnél egy hivatalos bizottság, amelyben a devizaközpont is képviselve volt, tizennégy millió korona értékü idegen valutát, főleg dollárbankjegyeket foglalt le. A valutákról kideriilt, hogy a nevezett bankcég azokat éppen a devizaközpont egyik tagja számára vásárolta a szabad forgalomban. A bankcég természetesen felebbezett a lefoglalás ellen, ennek azonban csak részben volt eredménye, mert csak igen csekély értékü mennyiséget kapott vissza, mig a legnagyobb részt a devizaközpont kényszerárfolyamon magának tartotta meg. Gartenberg és Társának ez az incidense közel egy millió korona kárt okozott. A cég főnöke az eredményt a tőzsde megnyitása után tudomására hozta a valutakereskedőknek és kijelentette, hogy ilyen körülmények között kénytelen mindenki ellen feljelentést tenni, aki ezek után is a magánforgalomban üzleteket bonyolit le. Ennek az volt a következménye, hogy nyomban megszünt a valutákban való szabad forgalom, amelyet mindaddig nem fognak ujból megnyitni, mig a valutapiacon a szükséges tisztogatás meg nem történik.

— **Jönnek a hadifoglyok.** Budapestről jelentik: Tegnap reggel a budapesti ferencvárosi pályaudvarra megérkezett az első hadifogoly szállitmány. A pályaudvaron ünnepélyesen fogadták a hadifoglyokat és ideiglenesen elhelyezték őket.

Károly ex-király nem jelent meg

Frigyes főherceg leányának esküvőjén.

BERN. Május végén volt Luzernben *Frigyes* főherceg egyik leányának esküvője. A vőlegény *Aarin Bassenheim* régi osztrák család milliomos sarja. Az esküvőre meghivták a Svájcban tartózkodó *Károly* királyt is, aki azonban nem fogadta el a meghivást és távol maradt az esküvőtől. Az ünnepség nagy pompával ment végbe és a svájci lapok a menyasszonyi ruháról azt irták, hogy valóságos látványosság akkor, a mikor az osztrák korona alig ér meg pár centet.

Az Aradi Széchenyi Gőzmalom felszámol

Szombaton délelőtt 11 órakor tartotta évi rendes közgyülését az Aradi Széchenyi Gőzmalom r.-t. A közgyülésen Kintzig János igazgatósági elnök elnökölt és az igazgatóság előteresztette a mult évi mérleget, amely szerint az üzleti év jelentékeny veszteséggel zárult. Minthogy nincs kilátás arra, hogy a malom eddigi helyén felépüljön, sem pedig nem lehet a malmot a mai horribilis árak mellett olyan módon uira épiteni, hogy az rentabilis legyen, az igazgatóság azt javasolta, hogy a részvénytársaság számoljon fel. A közgyülés az igazgatóság javaslatát elfogadta és molását. Felszámolókul az igazgatóság elhatározta a részvénytársaság felszávolt tagiát választották meg, a felügyelő **bizottság uj tagjává pedig dr. Köpf János aradi ügyvédet.**

Sztrauss Richárd Aradon.

Nagy zenei szenzációja lesz Aradnak október hónapban: *Strauss* Richard, a világhirü zeneszerző és dirigens egy estén át Aradon dirigálni fogja a filharmónikus zenekart. A napokban Aradon járt Strauss Richard bécsi impresszáriója, aki felkereste az Aradi filharmonikus egyesületet és tudtára adta, hogy a dirigens egy nagy romániai turnéra indul és abból egy estét Aradon is dirigál. Strauss Richard két bécsi férfi és egy nő énekessel indul körutra, első állomása Craiova lesz, onnan Bukarestbe, azután Jassy, Csernovitz, majd egy estén át Aradon. Az impresszárió hosszasabban tárgyalt dr. *Mandl* Vilmossal és *Szántay* Lajossal, a filharmoniai egyesület vezetőivel, akikkel sikerült is megállapodásra jutnia. Strauss Richard Aradon eddig még teljesen ismeretlen szimfóniáját adja elő a filharmonikusok részvételével. Mint értesülünk, a művész horribilis fellépti dijat kap és ennek arányában magasak lesznek a helyárak is.

HIREK.

Vidéki hátralékos előfizetőinkhöz.

Hátralékban levő vidéki előfizetőinket több izben felszólitottuk, hogy már régebben esedékessé vált előfizetési dijakat jutassák el a kiadóhivatalhoz. Előfizetőink között még sokan vannak olyanok, akik eme felszólitásunknak nem tettek eleget, miért is ezuttal értesitjük azokat az előfizetőket, akik legkésőbb e hó végéig lapelőfizetési tartozásukat nem küldik be, részükre az Aradi Közlöny küldését *julius 1-én beszüntetjük.*

Az Aradi Közlöny kiadóhivatala.

— **MAGYARORSZÁGBÓL TOVÁBB FOLYTATJÁK A VISSZATELEPITÉST.** Legutóbb több volt kolozsvári, esküt nem tett tisztviselő érkezett kényszer utlevéllel Aradra, akiket innen továbbitottak illetőségi helyükre Kolozsvárra. A kényszerutlevéllel érkezők elbeszélése szerint a legutóbb Aradról elindított repatriáló vonat még mindig Szolnokon időzik.

— **Megszünt a Szeged és Vidéke.** Csak két napja jelentettük, hogy a szegedi Délmagyarország megszünt, most meg az a hir jön, hogy Balassa Ármin dr. lapja, a Szeged és Vidéke is megszünt, még pedig miként a kiadóhivatal jelenti: „papirhiány miatt és egyéb okokból."

— **SPORT-EREDMÉNY.** Vasárnap délután az AAC. pályán tartotta az ATE—AMTE. revans football mérkőzését, melyet az agilisabban játszó AMTE. nyert meg 2:1 (1.1) arányban. Biró Szednichek (Kinizsi) volt.

— **ÉRDEKES HÁZASSÁGKÖTÉS** volt vasárnap délelőtt az aradi állami anyakönyvvezető előtt. Wekerle Géza, Wekerle Sándor volt magyar miniszterelnök fia kötött házasságot Vásárhelyi Lilivel.

— **FELAVATÁS.** Páris Lajos, az ismert teologiai iró vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta az első istentiszteletet az aradi evangelikus templomban. Manduktor és hitszónok Frint Lajos lelkész volt, mint oltáranya Kakujai Ferencné szerepelt. Az uj lelkész az istentisztelet után ebédet adott.

— **Parkünnepély a Baross-parkban.** Jólsikerült népünnepélyt rendezett vasárnap délután a Baross-parkban a tüdővész leküzdésére alakult egyesület. Pompás sátrakban Arad szép hölgyei és leányai szorgoskodtak és mindenben hozzájárultak a parkünnepély nagy anyagi és erkölcsi sikeréhez. Késő este végződött az ünnepély és tekintélyes hasznából nagy összeget juttat az aradi tüdőbeteg gondozó intézetnek.

— **HALÁLOZÁS.** Komlossy Jenő Ödönné vasuti főelienőr, h. számosztály főnök özvegye folyó hó 13-án meghalt. Temetése folyó hó 15-én délután 6 órakor lesz a Strada Vasile Stroiescu (Teleky-utca) 12. számu gyászházból.

— **JOBBRA HAJTS!** Folyó év junius hó 15-ikétől a kocsiközlekedés a következő uton és utakon jobbra eszközlendő. Popoviciu h. rendőrfőnök.

— **SOK SZÁZ GYERMEK VÁRJA** a megenyhülést azután a sok szenvedés után, amelyből a felébredt társadalom most ki akarja őket emelni. Ebből a célból rendezi az aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület azt a nagyszabásu parkünnepélyt, amely után egész Arad társadalma, de a vidék is élénken érdeklődik. A pompás és elegáns plakáton már ma mindenki megismerheti a fehér kereszt jelvény alatt sorakozó parkattrakciókat. Sátrak, zenekarok, szórakozások, meglepetések, italok, ételek eldorádója vár s amit a jó izlés vagy az emberi vágy megkivan, mindehhez olcsó árakon kit hozzá az ünneplő közönség. Felvirágozott csacsifogatok, lovagtóversenyek, karika és szita dobálások hivják a szórakozni akarókat. Este fél kilenckor pedig a nyári szinházban a Sabinnök elrablásának klasszikus és mulattató történetét játsza Arad város szintársulata. A fel nem sorolt meglepő részletekről naponként számol be a rendezőség.

— **ŐRZŐ VÁLLALAT Aradon.** Napokkal ezelőtt egy aradi érdekeltség azzal a kérelemmel fordult a hatósághoz, hogy Aradon „Argus" elnevezés alatt a nagyobb világvárosokban bevált őrző vállalatokat létesithessen. Miután az engedélyt megkapták, érintkezésbe léptek az aradi kereskedők többségével és oly megegyezést létesitettek, hogy körzetekre osztva a várost, a vállalat a rendőrséggel karöltve, napi két korona dijért gondoskodik éjjelenkint az üzletek őrzéséről.

— **SZERENCSÉTLENSÉG A MARTA-GYÁRBAN.** Szombaton délután Föckerer Imre Marta-gyári lakatos a gyár transformátoránál dolgozott. Munkája közben a transformátor elkapta az egyik ábát és több helyen összezuzta azt. A sulyosan sérült lakatost beszállitották a közkórházba.

— **TORNAVIZSGA.** Szombat délután a katholikus főgimnázium nagyszabásu tornavizsgát rendezett az AAC. sporttelepén. A tornavizsga az ifjuság impozáns felvonulásával kezdődött. Ezután Strifler Ferenc tornatanár által szerkesztett szabadgyakorlatok következtek, melyek a buzogánygyakorlatokkal együtt a műsor legkiemelkedőbb számát képezték. Szathmáry László tornatanár vezetése alatt álló csapat ügyes mutatványokkal gazdagitotta a műsort, ugyszintén Strifler Ferenc tornatanár vezetése alatt álló csapat, magasugró asztalon végzett igen ügyes gyakorlatokat. A sikfutásban Hebe Ákos 62 másodperc alatt futotta meg a 400 méteres pályát. A magasugrásban Hady Antal és Hebe Ákos kik 1.45 m. értek el. Leányok számára rendezett sikfutásban Simay Ilona a 60 m. pályát 10.5 mp. alatt futotta meg. A tornavizsga egyik látványos száma volt a tornagula, melynek rendezéséért az elismerés Strifler Ferenc tornatanárt illeti, ki mint mindig, most is fáradhatatanul dolgozik hogy Arad ifjusága a testgyakorlás terén minél többet produkálhasson.

— **Kiadóhivatal üzenete.** *Egy előfizető.* 30 koronát megkaptuk, a hirdetés 45 korona, kérünk még 15 koronát beküldeni.

— **BUDAPESTI SPORTESEMÉNYEK** és más aktuális külföldi sporthireket is közöl a Vidéki Sport legujabb száma.

Könyvárakat, fanglegyeket magas áron vesz *Karpel.*

Az Aradi Onkéntes Tüzoltó Kar

45 tagu csapatával vasárnap délután tartotta meghivott közönség előtt Záray Jenő tüzoltóparancsnok vezetése mellett bemutató gyakorlatait. A városi tanács részéről dr. Jegessy Károly főügyész és Nachtnébel Ödön főmérnök jelentek meg, kik a gyakorlat befejeztével meleg elismerésüket nyilvánitották a parancsnok előtt. A közönségnek alkalma volt minden a tüz oltásával járó munkát és segélynyujtást látni s arról a gyorsaságról bizonyságot szerezni, amelylyel a csapatok munkáinkat végezték. Különösen kiemelendőnek tartjuk a két emeletes toló létra és a gőzfecskendő felszerelésének gyorsaságát, azt, hogy nem egészen két percnyi időt vett igénybe e szerek felállitása és működésbe hozása, hogy a mentő zsákkal két emeletnyi magasságból 1 és fél perc alatt hat ember életének mentését mutatta be a tüzoltó csapat. A gyakorlatok sikeréért s a csapat tagjainak helyes kioktatásáért a megjelent közönség is meleg elismerésel jutalmazta Záray Jenő önkéntes tüzoltó parancsnokot.

Apró hirdetések

Levelezés.

„MARGIT 35", „Szorgalmas", „Barna" jeligékre levél van Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9858

„ŐSZINTE 2" jeligére levél van a kiadóba, kérem sürgősen átvenni. 2771

Házasság.

AMERIKÁBÓL VISSZATÉRT 32 éves rom. kath. iparos, ismeretség hiányában házasság céljából megismerkedne némi tőkével rendelkező 20—30 év közötti középtermetű, tisztességes leánnyal. Leveleket „Őszinte 2" jeligére a kiadóba kér. 2739

Alkalmazás.

TIZENHÁROM ÉVI gyakorlattal mérlegképes könyvelő Aradon állást keres. Ajánlatok „Szorgalmas 2" jeligére a kiadóba. 2771

SZELIGYÁRTÓ ÉS NYERGES, VÁLLAL lószerszámok, nyergek, gépszíjak, sportkabátok, kamáslik és bármily e szakmába vágó munkák javítását legjutányosabban és legpontosabban Nagy Géza Magyar-utca 2. szám. 2769

EGY tisztességes mindenes, jó fizetéssel, julius 1-én felvétetik. Csetey Sándorné, Calea Radnei (Radnai-út) 48. sz. 2767

EGY TANULÓ jó fizetéssel felvétetik Maidt Emil férfi divat üzletében Arad. 9858

KERESEK kisebb szalmet hasznonbérbe, vagy főmelnári állást 16 éves molnársegéd fiammal fix fizetésre vagy százalékra. Albecker Nándor fűmolnár, Kisszentmiklós 326. 2711

VEGYESKERESKEDÉSEM részére keresek szolid segédet. Csizán Jánosné, Erdő. 2728

Vétel és eladás.

NAGY, két ajtós jégszekrény, kifogástalan, jókarban, eladó. Magyar-u. 10. 2774

ELADÓ 100,000 darab égetett tégla és 40 köbméter fűrgyelt fenyő épületfa. Uradalmi főerdőhivatal Soborsin. 2778

BŐNES maradék berlineet megvételre keresek. Cím Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9859

ANTIK porcellánt, bútort, magas áron vesz Salon Artistique Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21., I., belra. 597

KÖNYVEKET és könyvtárakat vásárol Kaiserer könyvkereskedése Dobó-u. 10261

Ingatlan.

EMELETES és földszintes bér- és magánházak elfoglalható lakással a belvárosban, továbbá több kisebb-nagyobb bér és nagytelkes ház eladók. Bővebbet Wallinger adásvételi közvetítő irodájában Lázár-utca. 9858

IPARTELEPNEK, vagy raktárnak alkalmas nagyobb épület lakóházzal a közúti vasut sinei mentén, hosszátvonó telekkel eladó. Bővebbet Wallinger adásvételt közvetítő irodájában Lázár-utca. 9858

MEGVÉTELRE kerestetik Arad közelében vámmalom. Ajánlatokat Wallinger hirdetője Arad Lázár-utca továbbít. 9859

Különféle.

DIAMANT bádogos és tanoló műhelye. Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 7. 1026

ELVESZETT 12-én este 9—10 óra között az Bul. Carol (Erzsébet-körúttól), az Str. Bucur (Kötvös-utcáig) egy rózsaszín sál. Becsületes megtaláló kéretik adja át Str. Horia (Széchenyi-u.) 8., I. em. 2782

FÉRFI SZABÓSÁG létesítéséhez keresztetik egy tőke. Üzletberendezés és egyéb felvétek van. „Tőke biztosítva" című jeligés levelekat Wallinger hirdetője Lázár-utca továbbít 9859

ELVESZETT egy kulcstartó, több kicsi és egy Werthein-kassza kulcsával, becsületes megtaláló a címet megtudhatja a kiadóban. 2781

Százötvenezer koronás betörés.

Nem múlik el nap, hogy egy-egy nagyobb betörésről vagy lopásról beszámolnunk ne kellene. Ezúttal egy aradi zsibárus lakását fosztották ki a vakmerő tolvajok. Geiger Jenő zsibárus vasárnap dél után családjával együtt a Barossparkban rendezett parkünnepélyen szórakozott. Amikor vacsora időben Határ-utcai lakásukra visszatértek, azt feltörve találták. Nem sokáig kellett kutatni annak megállapítására, hogy egy kis vaskazetta, amelyben a család összes értékei voltak, eltűnt. A kazetta *100.000 korona készpénzt és 50.000 korona értékű aranynemű t tartalmazott.* Geiger azonnal a rendőrségre sietett, ahová körülbelül vele egyidőben behozták a vaskazettát is, természetesen üresen. A kazettát a papírgyár mögött találták meg. A nyomozást vezető rendőrhatóság kihallgatott több tanút, akik között olyan is akadt, aki látta a vaskazettát vivő tolvajt a Marosparton az ujaradi híd felé haladni. A vakmerő tolvaj világos nappal, délután öt és hat óra között hatolt be a rövid időre üresen hagyott lakásba.

A szerkesztésért felel:
STAUBER JÓZSEF.

Cenzurat: Alexandru Prugina.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik boldogult férjem elhunyta és temetése alkalmával részvétüknek kifejezést adtak, ezúton mondok hálás köszönetet.

Arad, 1920. jan. 14.

9869 Özv. Bukovits Józsefné.

Casa de Pastrare si Societate pe Actii din Siria.

INVITARE.

Casa de Pastrare si Societate pe Actii din Siria invită On. sei actionari la

adunarea extra ordinara

ce se va ţinea în localul institutiunei sumusmite, Duminica la ziua de 27. Junie 1920. la orele 11 a. m.

Obiecte: Ridicarea capitalului societar modificarea §-lui 3. din statute si alegere unui director.

Rugăm On. actionari, ca toate actiunile să le plasese în depunere la casa institutiunei mai târziu până la 26. Junie a. c. ora 12.

Siria, 3. Junie 1920. **Directiunea.**

Világosi Takarékpénztár Részvénytársaság Világos.

MEGHIVÓ.

A Világosi Takarékpénztár Részvénytársaság meghívja t. részvényeseit az 1920. junius hó 27-én (vasárnapon) d. e. 11 órakor az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére,

amelynek tárgya: az alaptőkének felemelése és az alapszabály 3. §-ának módosítása és egy igazgató megválasztása.

Kérjük t. részvényeseinket, hogy részvényeiket legkésőbben f. évi junius hó 26-án déli 12 óráig az intézet pénztáránál helyezzék letétbe. 2765

Világos, 1920. junius 3. **Az igazgatóság.**

Kizárólag Welsz-féle Elza-kámfor krémet

használjon, mely az arcbőrt az eszpléktől megóvja, megfiesztija. Kapható üvegtégelyben, bákrobeli minőségben

HANZU és VAS drogerlákban.

Egy tégely ára 15 korona. 10041

Aranyat, ezüstöt

bármily mennyiségben vesz 2764

Központi Aranybeváltó ékszerész

Bul. Reg. Ferd. (József főherceg-út) 12.

TALP import régi elcsobb vételből kilogrammonként **237 K.**

amíg a készlet tart kapható. 1690

Intreprindere Comerciale MILIVOJ RADOVAN

Piata Lupei (Szent Péter-tér) 6. szám.

Ajánlok

azonnali szállítására nagyobb mennyiségű

barna, darabos és aknaszenet

továbbá elsőrendű zsilvölgyi kőszénpernyét gőzmalmok, tégla- és szeszgyárak, villamos művek s minden más iparvállalat részére. Lehetőleg távirati vagy személyes megkeresést kér 2541

Hazai Béla szénnagykereskedő

Cluj (Kolozsvár), Rudolf-ut 10. Telefon int. 12—75.

Jegyzői Irnok

6 évi gyakorlattal, az adóügyekben teljes jártassággal rendelkező, 28 éves leány a viszonyokhoz mért javadalmazás mellett alkalmazást keres. Cím: 2757

Irnokuő, Világos, Aradmegye.

Retorta faszén

kicsinyben és nagyban házhoz szállítva, valamint **elsőrendű mész** bármily mennyiségben kapható: 9855

Stefan Henrik

tisztiben.

Bulev. Carol I. (Erzsébet-körut) 2.

Csáky

órás, ékszerész és vésnök Aradon, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1.

Szakórás műhely és ékszer vésnöki műterem! 9971

Aranyat vesz a legmagasabb áron!

Élesdi mész

waggonba rakva ab feladó állomás 7500 koronáért kapható az 2346

Alföld Erdélyi Kereskedelmi Részv.-társ.-nál.

KIS CSALÁDHOZ mindenes leány jó fizetéssel felvétetik, ugyanott különféle bútorok eladók. Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 31. sz. 2766

Árverési hirdetmény.

Egy ujonnan fényezett négy személyes jókarban levő 18 HP. Schecht autó f. hó 16-án délután 4 órakor nyilvános árverés alá kerül. Részletesebb adatok Dr. Moscer Károly aradi ügyvédnél, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 13. 2776

Magas fizetéssel

felveszünk pintőrekat, bognársegédeket és egy kocsialkatrészek gépen való gyártásához értő munkavezetőt. Ajánlkozások 1069

Erdőkitermelő, Kordó- és Faárugyár R.-T. Nagyvárad, Őszi-tér.

Autó turára

mindenkor bérelhető

Printz si Hammer

garage 2773

Bulev. Reg. Ferdinand (Baross Gábor-tér) 2.

LEGJOBBAN

vásárol, ha BRÜNYI-féle kenőcsborszeszt vesz. Kapható gyógyszertárban, drogériában és fűszerüzletben. 10068

Főraktár: N. Kardosnál, Arad.

Kőműves javító munkát

jutányosan vállalok

SCHWARCZ ANTAL

Közép-utca 24. szám. 2770

Hirdetmény.

Szabadhely község elöljáróság közhírré teszi, hogy f. hó 20-án d. e. 9 órakor a község tulajdonát képező egy bika és egy tenyészkan nyilvános árverésen eladatnak.

2778 Bíróság.

Elköltözés miatt eladó

ingaóra, konyhaóra, amerikai fagyalitgép, orosz számevő, 2 szakrény, asztal, egy ágy drót matracccal, székek, ágytoll, képek, gázrező és egyebek. 2772

Megtekinthető d. u. 4—6-ig. Trombita-utca 4. szám alatt.

Valódi 98° angol rézgálic . . . 58.— K-ért

Prima raffia . . 112.— K-ért

kapható: 2768

Nagy Farkasnál, Arad

Fratii Steiner

bőrkereskedése

Arad, Asztalos Sándor-u. 2—3

Fióküzlet **Ujaradon.** 9861

Mindennemű bőrárúk és cipészkellékek legolcsóbb bevásárlási forrása. Szolid ár.

Iuon Kőő

kézmű és divatcsövet árusítása

Boros Béni-tér 16. (Wamosek ház.)

Ajánlja dusan felszerelt raktárát kézmű- és réfeáru cikkekben, nagyban és kicsinyben. 1002

Nyomatott az Aradi Nyomda R.-T. rotációs gépén. Kiadótulajdonos Aradi Nyomda R.-T.